

LIETUVOS NEGALIOS ORGANIZACIJŲ FORUMAS (LNF) 2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2018 m. įvyko 7 LNF tarybos narių susirinkimai ir visuotinis LNF narių susirinkimas.

- 2018 m. sausio 08 d, Vilniuje, 15 dalyviai, 7 su negalia;
- 2018 m. vasario 28 d., Vilniuje, 22 dalyvių, 7 su negalia;
- 2018 m. kovo 12 d. Vilniuje, 12 dalyvių, 7 su negalia;
- 2018 m. balandžio 16 d. Vilniuje, 11 dalyvių, 6 su negalia;
- 2018 m. birželio 6 d. Vilniuje, 15 dalyvių, 7 su negalia
- 2018 m. rugsėjo 4 d. Vilniuje, 16 dalyvių, 7 su negalia
- 2018 m. gruodžio 27 d., Vilniuje, neeilinis visuotinis susirinkimas, 20 dalyvių, 9 su negalia;

2018 m. veiklą tęsė 2017 m. išrinkta LNF Taryba, kurios nariai: Sigitas Armonas (Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga), Vytautas Pivoras (Lietuvos kurčiųjų draugija), Aušra Degutytė (Lietuvos nefrologinių ligonių asociacija "Gyvastis"), Jelena Ivančenko (Lietuvos neįgaliųjų draugija), Dana Migaliova (Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis"), Rasa Kavaliauskaitė (Lietuvos žmonių su negalia sąjunga), Vaidotas Nikženaitis (Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija), Rūta Udraitė-Mikalauskienė (Spina Bifida ir Hidrocephalia asociacija).

LNF asociacijos prezidentas – Dovilė Juodkaitė.

2018 m. gruodžio 31 d. LNF sekretoriato dirbo 6 darbuotojai: Dovilė Juodkaitė, Henrika Varnienė, Klementina Gečaitė, Lina Garbenčiūtė, Simona Aginskaitė, organizacijos buhalterinę apskaitą tvarkė Jurgita Lapinskienė. Dar 6 darbuotojai įdarbinti išskirtinai projektinėms veikloms.

2018 m. gruodžio 31 d. LNF turėjo 14 tikrųjų narių, 1 asocijuotą narį.

Veikla pagal kryptis

2018 m. visuotinio narių susirinkimo patvirtintos šešios LNF veiklos kryptys 2018 metams (tokios pat, kaip ir 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 metais, atsižvelgiant atitinkamai į 2018 m. (NRD) bei kitą projektinį finansavimą):

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas ir įgyvendinimo priežiūra;
2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo ir galiojančių įstatymų priežiūros;
3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis;
4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais;
5. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
6. LNF stiprinimas.

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas bei įgyvendinimo priežiūra.

1.1. JT Neįgaliųjų teisių konvencija ir jos Fakultatyvus protokolai.

2010 m. gruodžio 8 d. LR Vyriausybės nutarimu (Nr. 1739) „Dėl Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo“ patvirtinta JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo tvarka Lietuvoje. Lietuvos neįgaliųjų forumo nuomone, šis įsakymas neatitinka JT Neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio „Nacionalinis įgyvendinimas ir kontrolė“ ir ypač 3 punktui

„Pilietinė visuomenė, ypač neįgalieji ir jiems atstovaujanti organizacijos, visapusiškai įtraukiami ir dalyvauja kontrolės procese.“

- 1.1.1. LNF 2018 m. užsiėmė aktyvia Konvencijos įgyvendinimo stebėseną, prižiūrint ir vertinant valstybės institucijų veiklą, įgyvendinant atitinkamas Konvencijos nuostatas, dalyvaujant susitikimuose bei teikiant savo pastabas bei rekomendacijas vykdomai politikai, rengiamiems teisės aktams, kt.
- 1.1.2. Taip pat LNF teikia savo ekspertinę nuomonę/poziciją apie JT Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimą Lietuvoje vykdomuose tyrimuose, apklausose bei tarptautiniu mastu vykdomuose tyrimuose.

1.2. Darnaus vystymosi darbotvarkė 2030 ir Darnaus vystymosi tikslai

- 1.2.1. 2018 m. parengta LNF pozicija dėl Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo Lietuvoje bei dėl negalios aspekto įtraukimo į šalies ataskaitą. Bendradarbiaujant su EDF ši apibendrinta pozicija buvo pristatyta Aukšto lygio politiniame forume Niujorke (2018 m. liepos mėn.).

1.3. ES Struktūriniai fondai.

LNF įsitraukė į naujojo ES finansavimo laikotarpio 2014-2020 m. priežiūrą bei naujojo ES finansavimo periodo 2021-2027 m. planavimo veiklas.

- 1.3.1. Aktyviai dalyvauta bendraujant su LR Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija, aptariant esamo periodo finansavimą, atliepiant žmonių su negalia poreikius. Bendradarbiaujant su Lietuvos žmonių su negalia sąjunga organizuotas seminaras **“Europos struktūrinių lėšų naudojimas nacionaliniu mastu neįgaliųjų poreikiams ir interesams užtikrinti”**. Renginys vyko dalyvaujant Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Centrinės projektų valdybos atstovams, neįgaliųjų organizacijų atstovams.
- 1.3.2. Kartu su Nacionaline nevyriausybinė organizacijų koalicija dalyvauta politinėse diskusijose dėl NVO vaidmens įgyvendinant ES struktūrinių finansinių programų lėšas, NVO kaip pareiškėjų įtraukimo į projektinius šaukimus.
- 1.3.3. LNF administracijos direktorė Henrika Varnienė periodiškai dalyvavo ES fondų stebėsenos komitete.

1.4. Dėl Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyvos dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo

- 1.4.1. 2018 m. LNF aktyviai dirbo ties Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyvos dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo perkėlimo į nacionalinę Lietuvos teisę, bei pasirengimo taikyti direktyvos nuostatas praktikoje užtikrinant viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių prieinamumą.
- 1.4.2. Organizuoti susitikimai su Susisiekimo ministerijos, atsakingos už Direktyvos perkėlimą Lietuvoje, atstovais. Organizuoti susitikimai su skirtingų negalių grupėmis dėl jų poreikių išsiaiškinimo prieinamai informacijai pateikti (tiek formos, tiek turinio prasme).
- 1.4.3. Parengtos rekomendacijos viešojo sektoriaus institucijoms dėl prieinamos informacijos pateikimo, atliepiant neįgaliųjų poreikius. Rekomendacijos prieinamos čia: http://lnf.lt/wp-content/uploads/2018/12/Internetas_visiems.pdf

2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo bei galiojančių įstatymų priežiūros.

2.1. 2018 m. LNF rengė rekomendacijas teisės aktų tobulinimui dėl užimtumo sistemos tobulinimo, prieinamos informacijos užtikrinimo, įtraukaus švietimo bei švietimo įstaigų prieinamumo, sveikatos paslaugų prieinamumo, dėl Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo projekto, dėl lobistinės veiklos įstatymo ir kt. Šie siūlymai buvo perduoti Seimo komitetams, Vyriausybei, Ministerijoms.

2.2. 2018 m. Lietuvos neįgaliųjų forumo prezidentė Dovilė Juodkaitė, atstovaudama Koalicijos „Psichikos sveikata 2030“ poziciją aktyviai dalyvavo ir teikė pasiūlymus LR Sveikatos apsaugos ministerijos darbo grupei dėl Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo (PSPĮ) pakeitimo įstatymo projekto (siųsti raštai, dalyvauta darbo grupės susitikimuose).

3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis:

3.1. 2018 m. buvo organizuoti tiksliniai susitikimai su Vilniaus m. savivaldybės atstovais dėl žmonių su negalia įtraukties ir jų kasdienio gyvenimo sąlygų gerinimo: dėl aplinkos prieinamumo; dėl žmonių su negalia įdarbinimo/užimtumo klausimų sprendimo pasitelkiant socialinio verslo plėtros galimybes; dėl atviro miesto žmonėms su negalia įvaizdžio formavimo, dėl asmeninio asistento paslaugų plėtros, kt.

3.2. Bendradarbiaujant su **Lietuvos Vyriausiąja rinkimų komisija bei Lietuvos savivaldybių asociacijų** LNF inicijavo parengimą ir pasirašė memorandumą dėl rinkimų prieinamumo žmonėms su negalia. Memorandumas pasirašytas 2018 m. gruodžio mėn.

3.3. 2018 m. buvo vystoma LNF iniciatyva dėl švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumo, tuo tikslu organizuoti **susitikimai su Lietuvos savivaldybių asociacija, LR Vyriausybėje.**

4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais.

4.1. Per 2018 m. buvo organizuoti susitikimai su LR Prezidentūros atstovais, Seimo komitetų nariais, LR Vyriausybės atstovais, Švietimo, Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Susisiekimo Ministerijomis, Statistikos departamentu prie LRV, Vyriausiąja rinkimų komisija, Seimo nariais ir kt. politikais dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo ir kitų atskirų žmonių su negalia opių klausimų. Tokiu būdu buvo siekiama vieningai įtakoti sprendimų priėmėjus priimti/tobulinti neįgaliesiems reikšmingus ir palankius teisės aktus.

4.2. 2018 m. rugsėjo 6 d. įvyko jau antras žmonių su negalia organizacijas vienijančio **Lietuvos neįgaliųjų forumo susitikimas su ministru pirmininku Saulium Skverneliu**. Susitikime taip pat dalyvavo švietimo ir mokslo ministrė Jurgita Petrauskienė bei Socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraitis. Šiais susitikimais siekiama informuoti valdančiuosius apie esmines neįgaliųjų bendruomenės problemas ir stebėti, kaip jos sprendžiamos.

4.3. Paminėtina LNF veikla, atstovaujant neįgaliųjų teises valstybinėse institucijose, teisminėse bylose: pvz. 1) dėl galimos diskriminacijos asmens su psichikos negalia atžvilgiu baudžiamajame procese, t.y. dėl galimybės netaikyti asmeniui priverčiamųjų medicinos priemonių nukreipiant į Rokiškį, o paskirti gydymąsi ambulatoriškai. Buvo dalyvauta teismo posėdyje. Pasiektas teigiamas rezultatas negalią turinčiam asmeniui. 2) Buvo atlikta ekspertinė konsultacija-analizė pagal advokatų užklausimą dėl psichikos sutrikimų turinčios jaunos moters perkėlimo iš Didžiosios Britanijos į Šiaulių tardymo izoliatorių. Buvo analizuota Lietuvos įkalinimo įstaigų pasirengimas užtikrinti asmenų specialiuosius poreikius (esant psichikos sutrikimui bei suicido rizikai) laikymo bei gydymo paslaugų užtikrinimo kontekste.

4.4.LNF teikia konsultacijas telefonu, el. paštu bei FB profilyje besikreipiantiems asmenims, nukreipia juos į institucijas, kitas NVO, teikiančias paslaugas neįgaliesiems, teikia konsultacijas advokatams, šiems atstovaujant asmenų su negalia teises kitose bylose.

4.5.2018 m. LNF bendradarbiaujant su Advokatės D. Gumbrevičiūtės profesine bendrija "Invoco", trečiuoju suinteresuotu asmeniu įsitraukus į rinkimų bylą, teismo buvo priimtas teigiamas sprendimas, t.y. Vilniaus m., Vilniaus raj. savivaldybės ir VRK pripažintos pažeidusios įstatymus dėl rinkimų apylinkių prieinamumo neužtikrinimo 2016 m. rinkimų metu. Dviems asmenims su negalia priteista moralinės žalos kompensacija; LNF, kartu su "Lietaus vaikais" trečiuoju suinteresuotu asmeniu įsitraukta į teisminę bylą dėl Druskininkų savivaldybės neveikimo, neužtikrinant paslaugų suteikimą autistiško spektro jaunuoliui ir šeimai.

4.6.Parengta ir pristatyta socialinių tinklų ir Youtube komunikacinė kampanija „Kartu mes – žmonių su negalia balsas“. Kampaniją sudaro 14 vaizdo klipų, kuriuose pristatome asociacijos narių veiklą bei bendro veikimo naudą.

4.7.Parengtos 4 studijos, kuriose pristatoma skirtingų sričių analizė. Studijos bei rezultatai pristatyti atitinkamoms savivaldybėms:

- rinkimų apylinkių prieinamumą Vilniaus miesto savivaldybėje analize;
- psichikos sveikatos paslaugų prieinamumas Vilniaus miesto savivaldybėje analizė;
- Panevėžio rajono savivaldybėje teikiamų socialinių paslaugų, skirtų darbingo amžiaus intelekto negalią turintiems žmonėms, analize;
- Kauno rajono savivaldybėje teikiamų pavežėjimo paslaugų dializuojamiems asmenims analize.

4.8.LNF sekretoriato atstovės dalyvavo konferencijose ir seminaruose, kur skaitė pranešimus, dalyvavo diskusijose, pristatant LNF poziciją, JT Neįgaliųjų komiteto pateiktas rekomendacijas Lietuvai, kt. negalios klausimus ir problematiką.

Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose:

LNF darbuotojai dalyvavo **tarptautiniuose renginiuose**, kuriuos organizavo (arba prisidėjo prie organizavimo) EDF: Renginiuose buvo atstovaujama Lietuvos žmonių su negalia bendruomenei, aptariami JT Neįgaliųjų teisių konvencijos, ES strategijos dėl negalios įgyvendinimo, Vystomojo bendradarbiavimo sąsajos su negalia ir kiti svarbūs klausimai:

1. 2018 m. kovo 2 – 4 d. EDF tarybos posėdis, Briuselyje, Belgija, 1 dalyvis;
2. 2018 m. balandžio 15 – 16 d. Europos komisijos darbinis susitikimas dėl ES struktūrinių fondų, Briuselyje, Belgija, 1 dalyvis;
3. 2018 m. gegužės 28 – 29 d. Europos Komisijos ir EDF organizuotas susitikimas – darbinis forumas dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo, Briuselyje 1 dalyvis;
4. 2018 m. spalio 13 – 14 d. EDF Tarybos posėdis bei tarptautinė konferencija, Vienoje, Austrijoje 1 dalyvis;
5. 2018 m. gruodžio 3 – 4 d. dalyvavimas Tarptautinės žmonių su negalia dienos minėjime ir tarptautinėje konferencijoje Briuselyje, Belgijoje, 1 dalyvis;

5. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis/institucijomis.

2018 m. LNF aktyviai veikė bendradarbiaudamas su kitomis nacionalinėmis, tarptautinėmis organizacijomis, koalicijomis bei kitomis viešojo ir privataus sektoriaus institucijomis.

5.1.**Lietuvos negalios organizacijų forumas (LNF) yra Europos neįgaliųjų forumo (European Disability Forum, EDF) narys**, kuris veikia, atstovauja ir gina neįgaliųjų teises Europiniu lygmeniu. EDF kas mėnesį siunčia informaciją platinimui bei e-laikraštį, kuriame talpinamos įvairios naujienos negalės tema, t.y. ES politikos kryptys, Europos neįgaliųjų politinės tendencijos, galimybės dalyvauti renginiuose, naujai priimami teisės aktai, viešos akcijos ir pan. LNF dalį aktualios informacijos vertė į lietuvių kalbą, talpino LNF tinklalapiuose, LNF Facebook profilyje, platino tarp narių bei e-

naujienu laikraščio prenumeratorių. Informacija buvo pateikiama ir lengvai skaitomos kalbos (easy-to-read) formatu.

Nuo 2017 m. LNF Prezidentė Dovilė Juodkaitė išrinkta ir aktyviai dirba Europos neįgaliųjų forumo Tarybos nare.

5.2. ***LNF ir Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas (NLIF).*** Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas, įsteigtas 2010 metais, - tai nacionalinis bendradarbiavimo tinklas, vienijantis nevyriausybinės organizacijos, atstovaujančias gyventojų grupes, kenčiančias nuo diskriminacijos ir siekiantis, kad kaip įmanoma sumažėtų ar visai išnyktų diskriminacija lyties, negalios, seksualinės orientacijos, amžiaus, religijos ir įsitikinimų, rasės ar etninės kilmės pagrindu. NLIF vizija - nuo diskriminacijos išsilaisvinusi visuomenė, kurioje kiekvienas asmuo yra lygus su kitais, kurioje įvairovė yra skatinama, o žmonės yra laisvi reikšti savo individualumą, kur žmogaus teisės yra gerbiamos, vyrauja laisvė ir lygybė. NLIF misija - telkti nevyriausybinės organizacijos, atstovaujančias pažeidžiamas gyventojų grupes (lyties, amžiaus, negalios, religijos, rasės ar etninės kilmės, lytinės orientacijos pagrindais), sisteminti jų sukauptą patirtį ir informaciją ir kartu efektyviai vykdyti antidiskriminacines veiklas; suteikti suinteresuotoms organizacijoms galimybę dalyvauti kuriant ir prižiūrint antidiskriminacinės politikos priemones, įgyvendinant jas praktikoje bei jas tobulinant; didinti toleranciją, ugdyti pagarbą žmogui, mažinti diskriminacijos apraiškas, kelti diskriminavimo problemos suvokimo lygį visuomenėje ir dirbti lygių galimybių užtikrinimo srityje. 2018 m. vyko jau penktieji jubiliejiniai NLIF Lygybės bei įvairovės apdovanojimai, kur LNF aktyviai dalyvavo organizaciniame komitete.

5.3. ***LNF ir Neformali nevyriausybinių organizacijų koalicija UŽ VAIKO teises.*** 2013 m. suburta Koalicija UŽ VAIKO teises stengiasi padaryti taip, kad kiekvieno vaiko teisės būtų apsaugotos. Šios koalicijos veikloje aktyviai dalyvauja Dovilė Juodkaitė ir Henrika Varnienė. Koalicija per 2017 m. aktyviai siekė įtakoti deinstitutionalizacijos procesą, susitikinėjo su LR Seimo nariais, dalvaudavo jų posėdžiuose, aktyviai dirbo su LR Prezidentės patarėjais deinstitutionalizacijos srityje.

5.4. ***LNF ir Koalicija „Psichikos sveikata 2030“.*** Nuo 2014 m. veikianti Koalicija, kurios nariais yra 26 nevyriausybinių organizacijos ir ekspertai. Koalicija siekia skatinti atvirumo, skaidrumo bei žmogaus teisių principų įtvirtinimą šalies psichikos sveikatos sistemoje.

5.5. ***LNF yra Nacionalinė nevyriausybinių organizacijų koalicijos,*** kuri vienija 16 didžiųjų skėtinių nevyriausybinių organizacijų, narė. LNF inicijavo susitikimus su ministerijomis NVO klausimams kelti.

5.6. LNF bendradarbiaudamas su Švedijos ambasada organizavo tolesnį foto parodos “AccessAbility”, pristatymą Lietuvoje. 2018 m. Parodos “AccessAbility” pristatymas vyko Spalio – lapkričio mėn. ***Vytauto Didžiojo universiteto patalpose, Kaune.***

5.7. ***2018 m. gruodžio 3 d.*** buvo pasirašytas Memorandumas dėl Rinkimų prieinamumo. Memorandumo šalimis buvo: LR Vyriausioji rinkimų komisija, Lietuvos savivaldybių asociaciją ir Lietuvos negalios organizacijų forumas.

LNF stiprinimas.

5.8. ***Informacijos apie negalių sklaidą. Neįgaliųjų organizacijų ir kt. suinteresuotų asmenų informavimas.*** Informacija pateikiama per LNF svetainę www.lnf.lt ir facebooke www.facebook.com/LietuvosNeigaliujuForumas, bei lengvai skaitomos kalbos (easy to read) dukterinėje www.lnf.lt svetainėje www.easy.lnf.lt. Bendrai priimtos neįgaliųjų pozicijos, bendros iniciatyvos ir kita neįgaliesiems svarbi informacija buvo nuolatos talpinamos šiuose informaciniuose šaltiniuose: svetainėje www.lnf.lt. ***(20 unikalių žinučių)***, lengvai skaitomos kalbos (easy to read) dukterinėje www.lnf.lt svetainėje www.easy.lnf.lt, naujienomis dalinamasi Facebook profilyje, kuris šiuo metu turi apie 3230 sekėjų Facebook, Twiter – 330, Instagram -210.

- 5.9.2018 m. bendradarbiaujant su užsienio partneriais parengti 2 unikalūs leidiniai “Įtraukus mokymas apie 12 Neįgalųjų teisių konvencijos straipsnį”, 19 psl. bei “Geri ir pasiteisinę pavyzdžiai. Praktinis vadovas” 13 psl.) easy read formatu.
- 5.10. Parengtas informacinis leidinys apie LNF veiklas, pasiekimus ir pozicijas skirtingais negalios klausimais.
- 5.11. **Suorganizuoti 5 viešinimo (švietėjiški)** seminarai, mokymai (LNF narių kompetencijoms kelti): ((1) mokymai – diskusija apie užimtumo ir profesinės reabilitacijos sistemą Lietuvoje (2) Strateginė sesija ir mokymai apie advokaciją bei komunikaciją (3) mokymai apie naują Internetinių svetainių direktyvą ir teisės į prieinamą informaciją užtikrinimą įvairių negalios grupių atstovams (4) mokymai-diskusija dėl prieinamumo užtikrinimo savarankiškam gyvenimui (švietimo ir sveikatos kontekste) (5) diskusija negalios vertinimo ir darbingumo nustatymo klausimais.
- 5.12. Bendradarbiaujant su VŠĮ “Psichikos sveikatos perspektyvos” suorganizuotas psichikos paslaugų vartotojų įgalinimo tarptautinis seminaras.
- 5.13. Įgyvendinant projektą LNF suorganizuotas seminaras-mokymai teisininkams, specialistams apie teisinio veiksnio instituto bei pagalbos priimti sprendimus modelio veikimą, gerąsias kitų šalių praktikas.
- 5.14. Aktyviai dalyvauta organizuojant Nacionalinį žmogaus teisių forumą, kuriame daug dėmesio skirta negalios pagrindui įvairiose diskusijose: smurto artimoje aplinkoje, įtraukaus švietimo, lygių galimybių darbe kūrimo, kt.
- 5.15. Bendradarbiaujant su JAV ambasada 2018 m. vasario 5 d. Lietuvoje buvo suorganizuota **tarptautinė konferencija**, skirta **savarankiško žmonių su negalia gyvenimo bendruomenėje** temai. Konferencijoje “Pokyčių siekiant Lietuvoje: nuo institucionalizacijos prie bendruomeninių paslaugų asmenims su negalia” patirtimi dalijosi JAV ekspertė-lektorė Vivian.
- 5.16. Bendradarbiaujant su Švedijos ambasada, pažymint Europos savarankiško gyvenimo dieną buvo organizuota **akcija „Už miestą visiems“**. Specialiai akcijai sukurtos trys socialinės reklamos, kuriose kalbama apie fizinės aplinkos pritaikymą žmonėms su judėjimo bei regėjimo negalia, taip pat apie paslaugų pritaikymą švietimo sektoriuje. Reklamos rodytos per LRT Televizijos ir LRT Kultūros kanalus. Gegužės 4-tąją, Europos savarankiško gyvenimo dienos išvakarėse, Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje nuo 9 val. nacionalinės ir savivaldybių valdžios atstovai buvo kviečiami į diskusiją „Ko reikia, kad savivaldybės kurtų miestus visiems“. Per diskusiją suinteresuotos pusės tarėsi dėl visiems priimtinių ir realiai įgyvendinamų prieinamumo užtikrinimo įsipareigojimų. Iškart po diskusijos, buvo surengtos eitynės „**Už miestą visiems**“, Gedimino prospekte, nuo Vyriausybės Seimo link. Akcija “**Už miestą visiems**” buvo LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės inicijuotos nacionalinės socialinio saugumo kampanijos “**Už saugią Lietuvą**” dalis.
- 5.17. 2018 m. gegužės 25-26 d.d. LNF organizavo **Europos neįgalųjų forumo generalinę asamblėją** Vilniuje, kurioje dalyvavo daugiau nei 200 dalyvių iš įvairių Europos šalių valdžios institucijų, negalios organizacijų, kt. Asamblėjos metu buvo organizuota **tarptautinė konferencija aptariant ES Direktyvos dėl viešojo sektoriaus svetainių prieinamumo įgyvendinimą**.
- 5.18. Bendradarbiaujant su Švedijos ambasada Lietuvoje, labdaros ir paramos fondu „Frida“ ir Vytauto Didžiojo universitetu Lietuvos negalios organizacijų forumas organizavo diskusiją apie moteris turinčias negalią „Visokios moterys: negalios įtaka lygioms galimybėms“. Renginį organizavo Lietuvos neįgalųjų forumas (LNF) drauge su Švedijos Karalystės ambasada,
- 5.19. 2017 m. LNF toliau diegė Microsoft Projects programą, padėsiančią optimizuoti projektų ir jose vykdomų veiklų valdymą, darbo valandų fiksavimą, siekiant palengvinti organizacijos ir veiklų administravimą.

5.20. Projekto rėmuose parengtas LNF etikos kodeksas, kuris padės LNF efektyviau bendrauti, bendradarbiauti ir viešinti bendras pozicijas, pasiekimus, keliamus klausimus ir t.t.

5.21. Atnaujinti bei registruoti nauji LNF įstatai.

5.22. *Dalyvavimas darbo grupėse, tarybose, koalicijose ir pan.:*

2018 m. LNF nariai buvo įtraukti į valdžios institucijų sudarytas darbo grupes, kuriose buvo nagrinėjami su negalia susiję klausimai bei rengiami strateginiai dokumentai, teisės aktai. LNF darbuotojai ir LNF narių atstovai dalyvavo:

Grupės, komisijos pavadinimas	Atsakinga institucija	Dalyvaujantys asmenys
Tarpinstitucinėje stebėsenos grupėje, kuriai pavesta stebėti perėjimo nuo globos institucijose į paslaugas šeimai bendruomenėse procesą	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė; Bendrija "Viltis" Dana Migaliova; VšĮ Psichikos sveikatos perspektyvos direktorė Karilė Levickaitė
Nevyriausybinių organizacijų taryba	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė
Socialinio verslo kūrimo įstatymo darbo grupė	ŪKMIN	LNF direktorė Henrika Varnienė
Sveikatinimo fondo taryba	SAM	LNF direktorė Henrika Varnienė
Dėl darbingumo ir neįgalumo nustatymo tvarkos	SADM	LNF direktorė Henrika Varnienė, LASS Audra Jozėnaitė, LND Evelina Kelmelienė.
Visos dienos mokyklos darbo grupė	ŠMM	LNF programų koordinatorė Lina Garbenčiūtė, Bendrijos "Viltis" atstovas
ES fondų stebėsenos komitetas	FM	LSPŽGB pirmininkas Vaidotas Nikžentaitis, LND pirmininkė Jelena Ivančenko. LNF Henrika Varnienė dalyvauja stebėtojo teisėmis.
Del Nepriklausomos stebėsenos LGKT darbo grupė	LGKT	LNF prezidentė Dovilė Juodkaite
LGKT ekspertų komisija	LGKT	LNF prezidentė Dovilė Juodkaite
Neįgaliųjų reikalų taryba prie SADM	SADM, NRT	LNF stebėtojo teisėmis; Vilties, LŽNS, LND, LASS, LKD, Aplinka visiems,
Socialinių įmonių reikalų komisija prie LDB	SADM	LŽNS atstovas Jurgita Masiulionytė. LND atstovė Evelina Kelmelienė
Visuomeninės aplinkos pritaikymo	SADM,	LŽNS atstovas Jurgita Masiulionytė, Lietuvos

komisija prie NRD	NRD	neįgaliųjų draugijos, Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacijos, Lietuvos žmonių su negalia sąjungos, Lietuvos aklių ir silpnaregių sąjungos, Lietuvos paraplegikų asociacijos ir Lietuvos kurčiųjų draugijos
Ekspertų komisija prie TPPNC	SADM, TPPNC	LŽNS atstovas Jurgita Masiulionytė
Turizmo taryba prie ŪM	ŪKMIN	LŽNS atstovas Ginta Žemaitaitytė
Vilniaus m. savivaldybės Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisija	Vilniaus m. savivaldybė	LNF programų koordinatorė Klementina Gečaitė
LRV Ministro Pirmininko patarėjas negalios klausimais	LRV	Lietuvos paraplegikų asociacijos pirmininkas Juozas Bernatavičius

5.23. *Projektų rengimas ir įgyvendinimas:*

- Įgyvendinti/Įgyvendinami projektai:

- ✓ 2018 m. Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas (20 324 Eur)

Apie projektą:

Projekto tikslas - skleidžiant informaciją, ugdant neįgaliųjų kompetencijas, atstovaujant neįgaliųjų teisėms ir jas ginant prisidėti prie neįgaliųjų socialinės atskirties mažinimo bei gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją.

- ✓ 2018 m. pagal Programos „Socialinių paslaugų ir integracijos plėtra“ priemonės „Įgyvendinti nevyriausybiinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo priemonės“ priemonė „Finansuoti konkurso būdu atrinktus NVO ir bendruomenines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektus“ įgyvendintas projektas „Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektas“. Valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartis (2018 m. spalio 1 d. Nr. NOBP1 – 126. Projekto vertė: 55 505 Eur.)
- ✓ Erasmus +
IDEA 12 – Inclusive Direction in Education of Adults on Article 12,
pradėtas įgyvendinti 2016-09-01, Projekto biudžetas – 221.749 Euro, LNF skirtas biudžetas - 22.659 EUR Projektas koncentruojasi į Konvencijos 12 str. įgyvendinimą, ypač į sprendimo priėmimą su pagalba kaip priemone, padedančia realizuoti asmens teisinį veiksmumą.
- ✓ Lietuvos neįgaliųjų forumas su partneriais – Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, VšĮ „Rastis“, Pabradės socialinės globos namais, Jasiuliškio socialinės globos namais bei Elektrėnų šeimos namais – įgyvendina projektą „Įdarbinimo iniciatyvų žmonėms su negalia skatinimas Vilniaus regione“. Projektas pradėtas įgyvendinti 2018-04-03. Projekto biudžetas 420.988,60 Eur. Projekto tikslas – sukurti ir išmėginti praktikoje nuoseklią paslaugų grandinę, padėsiančią integruotis į darbo rinką žmonėms su negalia. Projektą sudaro nuosekliai vienas kitą papildantys komponentai.

- ✓ Bendradarbiaujant su partneriais (LT, EST, LV) vykdomas Europos Komisijos finansuojamas projektas ‘Police and NGO cooperation to combat hate crime in Estonia, Latvia and Lithuania — PONGO’. Projekto trukmė 24 mėn. LNF skirtas projekto biudžetas – 7 914 eur.
- ✓ FOUNDATION OPEN SOCIETY INSTITUTE (FOSI) finansuotas projektas International advocacy and capacity building on Mental Health, Human Rights and Law (“the Project”). Projektinis laikotarpis nuo 2018 m. spalio 1 d. iki 2019 m. lapkričio 30 d. Projekto biudžetas 55,239.00 USD, iš kurio 50 000 USD skirtas Tarptautinio Diplomo programos finansavimui.
- ✓ JAV Ambasados Vilniuje finansuojamas projektas “Mokykla visiems”. Projekto laikotarpis 2018 m. spalio 1 d. iki 2019 m. rugsėjo 1 d. Projekto biudžetas 9,915.00 USD.

2018 M. parengtos paraiškos:

- ✓ Parengtas projektas “MeMe: Me & the Media”, the representation of disability on social media under the Erasmus+ programme, bendradarbiaujant su Žurnalistų etikos inspektoriatu tarnyba. Nefinansuotas.
- ✓ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos programos NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PROJEKTŲ, SKIRTŲ SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJAI, ATRANKOS KONKURSE 2018 METAIS teiktas projektas “Moterų su negalia smurto atpažinimas - diskriminacijos mažinimo link!”. Nefinansuotas.
- ✓ Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis rengiamam konkursui pagal Priemonę 1.1.3. Psichinę ar fizinę negalią turinčių asmenų ir jų artimųjų įtraukimas į sveikatos stiprinimo veiklas teiktas projektas. Nefinansuotas.
- ✓ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotam Nevyriausybinės organizacijos vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektų finansavimo 2019 metais atrankos konkursui teiktas projektas NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJAS VIENIJANČIŲ ASOCIACIJŲ INSTITUCINIO STIPRINIMO PROJEKTAS. Nefinansuotas, įtrauktas į rezervinį sąrašą.

5.24. Parama LNF veiklai ir projektams:

- ❖ Gauta parama: parama iš VMI 2 % 956,10 eur.